VEGETARISK TIDSSKRIFT

22. ÅRGANG - 15. SEPTEMBER 1928 - NUMMER 9

Indhold: Møder og lignende. — Rå salater. — Leo Tolstoj. — Årsmødet 1928. — Kampen imod vaccinationstvangen. — En henvendelse til regeringen. — Udflugten til Hundested. — Angreb på chiropraktik-behandling. — Spredt og samlet. — Annoncer.

Møder og lignende.

Københavns afdelingen. *Onsdag den 19. September kl. 8 aften.* Den tyske naturlæge, *Emil Grotzinger* fra „Sanatorium Diätreform", Lehmrade, taler ved tolk i K. F. U. K. — festsalen — St. Kannikestræde 19. Emne: *„Den nye tids ernæring som hovedfaktor for sundheden"*. Medlemmer har fri adgang, andre betaler 1 krone.

Mandag den 24. September kl. 8 aften i K. F. U. K. — indgang Lille Kannikestræde 5 — vil hr. redaktør *Axel Pille* holde lysbilledforedrag om „Ny ungdom", der gennem selvansvar og selvopdragelse søger at oparbejde en renere og sandere kultur end den, der nu behersker verden. De unge mennesker fra International ungdomsliga, der bl. a. *også* vil vegetarismen, vil synge deres „Wandervogelsange". Til dette møde, der kun bliver bekendtgjort her, vil alle medlemmer med venner have fri adgang. Man bedes give møde i god tid, thi der vil blive stuvende fuldt hus.

Torsdag den 18. Oktober kl. 8 aften i K. F. U. K., St. Kannikestræde 19. Hr. *Andreas Møller*, der er velkendt fra sine mange ypperlige artikler i vore blade, taler om: *„Naturismen og samfundet"*. Dette møde vil kun blive bekendtgjort her. Enhver har fri adgang. Man bedes agitere for stor tilslutning.

Mandag den 22. Oktober kl. 8 aften i K. F. U. K. — indgang Lille Kannikestræde 5 — ungdomssalen. Fru *M. Henriksen* demonstrerer vegetarisk mad — også råsalater. Medlemmer har fri adgang, andre betaler 1 krone.

Mandag den 5. November kl. 8 aften i K. F. U. K. — indgang Lille Kannikestræde 5 — ungdomssalen. Fru *M. Henriksen* demonstrerer vegetarisk mad — også råsalater. Medlemmer har fri adgang, andre betaler 1 krone.

Ved begge de ovennævnte demonstrationsmøder vil der blive holdt et kort vegetarisk foredrag af dertil skikkede personer. Man medbringer teske og underkop til smagsprøver.

Mandag den 19. November kl. 8 aften i K. F. U. K. — indgang Lille Kannikestræde 5 — ungdomssalen. Hr. cand. teol. *Hans Lützhöft* taler om: *„Den danske ernæringsreforms praktiske problemer"*. Medlemmer har fri adgang, andre betaler 50 øre.

Marmite

Den vitaminrige Suppeekstrakt med den fine Smag

Foredragsarbejdet i provinsen. I slutningen af denne måned rejser *Stef. Voldan* atter ud i provinsen med sit foredrag om planteføden helbredende kraft og livsfornyende evne. Den $^{25}/_{9}$ taler hr. V. i Odense, den $^{26}/_{9}$ i Assens og den $^{2}/_{10}$ i Århus. Umiddelbart derefter eventuelt Horsens og andre byer. Nærmere oplysninger vil fremkomme ved annoncer i de lokale blade og ved plakater. — Hr. V. har overfor red. udtalt håbet om, at tidsskriftets læsere i de pågældende byer vil støtte dette arbejde ved at komme til stede og eventuelt tage andre med.

Rå salater.

Af fru M. Henriksen.

Spansk salat (delvis rå).

Et lille råt blomkålshoved pilles i ganske små buketter og overhældes med citronsaft. En lige så stor portion kogte kartofler skæres i ganske små stykker, samme portion reven selleri og en lille reven persillerod blandes med blomkålen og kartoflerne. En marinade af enten æg eller fløde pisket med olie og lidt sukker eller mayonaise smages til med en ubetydelighed carry, et halvt fed hvidløg og et lille almindeligt løg, der er revet, samt lidt salt blandes godt i det hele med en let hånd. — Denne salat er pikant og velsmagende.

Herresalat.

Et lille råt blomkålshoved pilles i fine små buketter og overhældes med citronsaft. En lige så stor portion af rå kartofler, selleri, persillerod og sort ræddike rives. Samme marinade som ved spansk salat tilsættes lidt reven peberrod og blandes med blomkålen og de revne kartofler og rødder.

NB. I den spanske salat og herresalaten må krydderierne benyttes med forsigtighed og efter smag. Nogle vil måske udelade carry, andre undvære løgene.

Rå rødbedesalat.

Lige store dele af rå rødbeder, æbler og kartofler rives og blandes i en marinade af mayonaise, flødeskum eller fløde. Salaten smages til med salt, reven løg, citronsaft, ribs- eller kirsebærsaft. Den er forfriskende og velsmagende.

Er der noget i Vejen med Deres
da henvend Dem til

Niels Offersen,
6, Sværtegade 6,
og faa det gjort i Stand.
Telefon Byen 155
Eget Repara- tionsværksted.
Brilleglas indslibes efter Lægerecept.

1ste November

kan en proper og dygtig, ikke for ung pige få plads i et godt hjem. Eget værelse med centralvarme. Løn 40 kr. mdl. Der holdes hjælp til vask og ugentlig rengøring. Anbefalinger og fotografi medsendes. Fru *P. Rasmussen*, Østre Stationsvej 44[1], Odense.

VEGETARISK TIDSSKRIFT

22. ÅRGANG 15. SEPTEMBER 1928 NUMMER 9

UDGIVET AF DANSK VEGETARISK FORENING. REDAKTION: KOMMUNELÆRER, CAND. PHIL. OLUF EGEROD (ANSVARSHAVENDE), RØDKILDEVEJ 40, TELEFON: GODTHÅB 2573, BRØNSHØJ, KØBENHAVN, OG WILH. DATE, KRONPRINSENSGADE 1, KØBENHAVN K.

Leo Tolstoj.

Tolstojs væsentligste gerning var ikke det at være skønlitterær digter, skønt det er disse æstetiske arbejder, der må siges at have gjort hans navn bekendt. Han tager selv i sine senere år afstand fra

Leo Tolstoj,
fotograferet af sin ven og medarbejder V. Tchertkoff i August 1906.

denne digtning. Hans hovedværk ligger i hans *sociale skrifter*, af hvilke han har skrevet en mængde.

Den røde tråd, der går gennem disse er ud fra den kristne lære at påvise det onde og upraktiske i magtanvendelse, ikke alene den private gengældelse, men også samfundets, hvad enten denne volds-

anvendelse gennem militærvæsenet gør sig gældende overfor fremmede nationer (krig) eller gennem strafferetssystemet overfor landets egne — lovbrydende — borgere.

Han bliver *en af sin samtids største krigsbekæmpere.* Budet om ikke at slå ihjel gælder ikke alene de private mord, men mord overhovedet, altså også de militære mord — krig*) — og de juridiske mord — henrettelser**). Agtelsen for livet er et guddommeligt bud, der står over menneskenes grundlove. Selv de mest kyniske udenlandske fjender (forbrydere, syndere) må vi ikke berøve livet, thi derved gør vi os selv til syndere, der overtræder Guds lov.

Særlig i bogen „Magtens lov og kærlighedens lov" fremhæver han, hvor stærkt stridende mod Kristus' lære og de første kristnes handlemåde deltagelse i krig er.

Tolstoj blev bibelforsker. Han peger på steder i det ny Testamente, hvor der senere er gjort tilføjelser, som giver en anden eller modsat mening end den oprindelige og tilsigtede (f. eks. „Vredes ej uden grund", men ordene „uden grund" er en senere tilføjelse, som gør budet om „ikke (aldrig) at vredes", meningsløst, da enhver nok vil mene der er en grund til hans vrede). Han gør i ovennævnte „Magtens lov o. s. v." opmærksom på et evangelium, det ægyptiske, som senere er fundet (eller genfundet), og hvor det udtrykkeligt forbydes kristne at deltage i krig. Han fremhæver de første kristnes afvisende stilling til krig og soldatertjeneste, og citerer kraftige udtalelser af deres førere, hvis navne undertiden findes på vore kalendere, men hvis stærke ord mod krig og deltagelse deri ikke læres ved skolens religionsundervisning og næppe nogensinde heller høres i kirkerne.

Og her er vi ved et andet vigtigt punkt hos Tolstoj: Hans påvisning af *kirkernes — på nogle af de vigtigste punkter — ukristelige lære.* Påvisningen af uoverensstemmelsen mellem kirkernes lære og Kristus' lære er en af Tolstojs store fortjenester. Han bliver den nye — omend endnu ikke almindelig anerkendte — Luther, den store kristne reformator, der i kristendommens navn udslynger „banstråler" mod kirkerne, ikke alene de katolske, men også de protestantiske.***) Ved at indgå pagt med staten har kirken på et væsentligt punkt forladt Kristus, om ikke i ord så i gerninger. Kristus' hovedbud om kærlighed til alle, hans lære om at betragte alle mennesker som søskende, dette bud har kirken ikke præket således at dens tilhængere måtte forstå, at de som kristne ikke kan gå i krig.

For noget af de almindeligt praktiserede politiske systemer kan Tolstoj ikke tages til indtægt, da næsten alle sådanne systemer i nutiden er tvangssystemer med tvangslove. For Tolstoj er både kapitalist-staterne og kommunist-staterne lige langt fra den kristne Lov,****) idet der i begge lejre findes soldater, parate til at udgyde deres medmenneskers blod, samt dommere, fangevogtere og politifunktionærer,

*) „Betänken Eder. Ett bref til krigets män och tsaren." 1904.
**) „Capital Punishment and Christianity." 1909. „I can not be silent".
***) „Appeal to the Clergy".
****) „The Spirit of Christ's Teaching" m. fl.

hvis dagligt lønnede arbejde består i at indespærre deres medmennesker og om „fornødent" anvende vold imod dem.

Sådant anerkender ikke Tolstoj eller hans anden store meningsfælle og „elev", inderen Gandhi.*)

Er det menneskelige samfundsliv da muligt uden alle disse legale voldshandlinger og plagerier?

I Ruland levede indtil for nogle få år siden et kristent folk, en sekt, ved navn Dukoborserne. Dette folk havde Tolstojs store sympati, fordi det netop i sit daglige praktiske liv virkeliggjorde de idealer, han selv kæmpede for. De gik ikke i krig, havde ikke strafferetsvæsen blandt sig, men hjalp hverandre, hvor det tiltrængtes.**)

Dukoborserne, som af den russiske regering måtte døje forfølgelser, straffe og til slut forvisning til Kavkasus' barske egne, fordi de ifølge deres kristne tro nægtede at bære våben, blev ved Tolstojs og andre menneskers hjælp overført til Canada, hvor de nu lever under gunstige forhold.

Men denne og andre kristne sekters liv er et bevis for, at Tolstojs lære, eller rettere den kristne moral, i sin oprindelighed ikke alene ikke er nogen hindring for et godt menneskeligt samliv, men endog en god, vel den bedste, hjælp til et sådant. —

Tolstoj peger på andre årsager til civilisationens sociale sygdomme.

Efter et uhyggeligt besøg i Chikagos svineslagterier blev han vegetar. En mere naturlig leve- og spisemåde end den gængse slår han til lyd for i „Moral of Diet." Også tobak- og alkoholnydelse vender han sig imod. Rent økonomisk er det jo heller ikke små kapitaler, der daglig sættes over styr til disse ikke alene unyttige, men skadelige vaner. —

Tolstoj har ikke gjort sig til tolk for det i virkeligheden uopfyldelige krav: „alt eller intet", som snarere kan skræmme folk bort fra at begynde at betræde idealistens eller den kristne læres vej. Han siger blot: gør hvad du kan, gaa i den rigtige retning så langt du evner.

Det gælder om at se, hvad der er ret — dog, denne evne svækkes ved de ovennævnte giftnydelser — og så vandre vejen efter evne.

E. Dehn („Nye Veje").

Årsmødet 1928

havde ikke samlet overvældende mange deltagere. Mødet, der holdtes i højskolehjemmets sal, åbnedes af fru Frida Hansen, Århusafdelingens formand, der bød deltagerne velkomne til Jyllands hovedstad. Adjunkt Gravesen, Randers, valgtes til dirigent.

Egerod foretog præsentationen af forsamlingen og gik derefter over til aflæggelsen af beretningen og forelæggelsen af det reviderede regnskab. Dette findes i Vegetarisk tidsskrift nr. 8. Der var sket en forandring i det danske folks syn på vegetarismen. For blot få ar siden var en vegetar et særsyn, som man kunde more sig over. I vore dage møder vi næsten overalt den samme

*) „Some Social Remedies (Socialisme, Anarchy, Land-Nationalisme, Communisme etc.") Ca. 1901. Tolstoj er modstander af ethvert system med en regering med voldsmagt bag sig, det er Ond, den kristne samvittighed, der skal regere.

**) Tschertkoff: Dukoborserne. Et kristent folks lidelseshistorie. København 1918.

udtalelse fra kødspiserne: Ja, hjemme hos os får vi næsten ikke kød! Det er ved at blive betragtet som en selvfølgelighed, at det er fornuftigst at leve vegetarisk; vi kan måske snart vente at se, at det anses for noget ikke helt rigtigt at spise kød.

Fra oplysningskontoret har der i årets løb været afsendt 1456 postforsendelser. — Der har været afholdt 6 hovedbestyrelselmøder. Københavnsafdelingen har som sædvanlig udfoldet en livlig virksomhed; der har været afholdt festlige sammenkomster, demonstrationer og kursus'er, indendørs- og friluftsmøder, og det er et ikke ringe tal af mennesker, der på den måde har fået kendskab til Dansk vegetarisk forening. Formanden lagde provinsrepræsentanterne alvorligt på sinde at sende meddelelser om møder og demonstrationer til bladet, ligesom han opfordrede dem til at følge Københavnsafdelingens exempel og afholde friluftsmøder. Der vil altid fra hovedbestyrelsens side blive vist forståelse overfor ønsker fra afdelingernes side om støtte og vejledning ved afholdelse af møder. Desværre mangler D. v. f. stadig husmødre, der vil tage fat med kursus'er og demonstrationer. Nævnede det arbejde, der blev udført af fru M. Henriksen, fru Frida Hansen, fru Cathrine Rasmussen samt af Råstrup kursted. — Gav forskellige oplysninger om gartnerudstillingen i København, i hvilken vor deltagelse sikkert ikke havde været uden betydning. Omtalte fru M. Henriksens og hr. Lützhöfts store og dygtige arbejde ved denne lejlighed. — Der skal afholdes international vegetarkongres i Czekoslovakiet i 1929. Opfordrede så mange som mulig til at lægge turen derned til næste sommer. — Det vilde være ønskeligt for D. v. f., om der kunde komme et nærmere samarbejde i gang med International ungdoms liga, hvis blad „Nye Veje" indeholder en rigdom af fortræffeligt stof. — Uddannelsesfondets virksomhed var foreløbig standset, fordi det ikke var lykkedes den unge mand, som havde fået lån til sine studier, at tage sin examen. Håbede dog at få gang i arbejdet igen. Gav forskellige oplysninger om tilbagebetalingen af lånene, der, hvis intet andet indtræffer, skal påbegyndes i 1930.

Herr Fink-Jensen gav oplysninger om børnehjemsfondets virksomhed. Som meddelt i bladet er der ydet 500 kr. som lån til Egelundshuset og 400 kr. til frk. Madsens børnehjem ved Roskilde. Lånene betaler fondet selv i løbet af to år; det vil derfor være vanskeligt i år at yde tilskud til børnehjem. Der var fremkommet et tilbud om oprettelse af et børnehjem i Ringe; da forholdene imidlertid ikke muliggør realisationen af de fremsatte planer, var det besluttet med tak af afslå tilbudet. Fink-Jensen havde forhandlet med Rosbach om eventuelt samarbejde med Egelundshuset. På nærværende tidspunkt er det ikke til at sige, om der kan komme noget resultat ud af det. Vald. Block havde ansøgt om tilskud til oprettelse at et børnehjem. Statutterne muliggør ikke ydelsen af et sådant tilskud.

Under diskussionen kritiserede hr. Lützhöft bladets redaktion. Mente, der blev lagt for lidt vægt på ernæringsspørgsmålet. Beklagede, at redaktionen havde forsynet indsendte artikler med haler. Fandt i det hele taget, at arbejdet i for ringe grad tog sigte på at sprede oplysning om ernæringsspørgsmålet og mente, at det for en stor del skyldtes det, at formanden og hovedbestyrelsen ikke var undergået den nødvendige fornyelse.

Under den videre diskussion omtaltes vaccinationsspørgsmålet. Den andetsteds i bladet optrykte henvendelse til regeringen blev oplæst. — Efter middagspavsen fortsattes behandlingen af beretning og regnskab, der godkendtes.

Til formand valgtes Egerod uden afstemning. Hovedbestyrelsens medlemmer, fru M. Henriksen, fru I. Jørgensen, fru Bonnichsen og hr. Broch-Petersen genvalgtes. Suppleanter: fru Broch-Petersen og Date. Revisorerne, hr. O. M. Petersen og overassistent Andersen, genvalgtes.

Til medlemmer af børnehjemsfondet genvalgtes af årsmødet d'hrr. Egerod, H. L. Henriksen og Date. Suppleanter: fru I. Jørgensen og fru Fink-Jensen.

Der forelå Indbydelse fra Christoffer og Cathrine Rasmussen om at afholde næste årsmøde i Ringe. Henriksen foreslog København, hvad hr. Lützhöft støttede, fordi han mente, at det vilde være den eneste mulighed for at få samlet så mange medlemmer, at der kunde træffes en virkelig afgørelse af spørgsmålet om foreningens ledelse. Han mente, at foreningen vedblivende

vilde gå tilbage, når der ikke kom en ny ledelse til. Den gamle hovedbestyrelse havde ikke det fornødne initiativ. — Der førtes en til tider ret livlig diskussion om dette, og hr. Fink-Jensen anbefalede bl. a., at mødet blev afholdt i København, så der blev givet Lützhöft lejlighed til at lægge sine synspunkter frem for en større forsamling. — Det vedtoges at afholde årsmødet 1929 i København i pinsen og søge en vegetarsammenkomst afholdt i Ringe senere på året.

Der førtes endnu nogen forhandling om forskellige emner, hvorefter mødet sluttede kl. ca. 5.

Derefter foretoges en spadseretur, og aftenen tilbragtes med selskabeligt samvær.

Kampen imod vaccinationstvangen.

Denne kamp er indtrådt i en ny fase, efter at regeringen nu har nedsat et udvalg til behandling af vaccinationsspørgsmålet.

Som de fleste læsere af vort blad vel ved, afholdt foreningen imod vaccinationstvangen den 9. August i K. F. U. K.'s store sal et offentligt møde, på hvilket en af vore få vegetarisk indstillede læger, Frk. Regine Grønberg-Petersen, holdt et fortrinligt medicinalhistorisk foredrag om vaccinationen. Jeg tillod mig, skønt personlig udenforstående, at gribe ind i mødets gang, da dette efter min mening truede med at skyde over målet, idet deltagerne i diskussionen gik videre end til at kræve tvangen til vaccination afskaffet. Jeg foreslog en resolution, der tilligemed en motivering i overensstemmelse med den på mødet fremkomne findes aftrykt i nærværende nummer. Denne resolution med motivering blev af bogtrykker W. Date og mig nogle dage senere overrakt statsminister Madsen-Mygdal, med hvem vi samtidig havde en samtale om selve sagen. Statsministeren lovede at drøfte spørgsmålet med sundhedsministeren, og nu foreligger allerede resultatet af denne drøftelse.

Morsomt nok undgår ministeren i sin officielle motivering af den skete nedsættelse af et udvalg omhyggelig enhver hentydning til nedsættelsens *virkelige årsager*, hverken den til regeringen skete henvendelse fra landets borgere eller de *heri landet* forekomne ulykkelige følger af vaccinationen omtales. Ønsker ministeren måske, at vi skal være så naive at tro, at sådant slet ikke interesserer en så højtstående person som en dansk sundhedsminister? Eller ønsker han måske at behage sine kolleger lægerne, der ifølge en iøvrigt alt andet end heldig korpsånd gerne vil stå i befolkningens øjne som de, der alene ved besked? Alt dette ændrer jo intet ved den kendsgerning, *at lægmænd i dette land nu atter har rejst en sag, som det egentlig havde været de pågældende autoriteters pligt at rejse for længe siden.*

Imidlertid er man dog altså nu nået en etappe fremad i bekæmpelsen af tvangen til vaccination, men også kun en etappe. Udvalgets sammensætning er — saavidt jeg kan bedømme denne — for ensidig. For det første består det af lutter embedsmænd med mere eller mindre tæt berøring med vor officielle sundhedsstyrelse, og for det andet tror jeg ikke, at nogle af medlemmerne hører til vaccinationens modstandere

eller blot til skeptikerne. Heraf følger, at foreningen imod tvangen må stille krav om, at udvalget suppleres med dygtige og uafhængige repræsentanter for deres syn på sagen. Jeg vægrer mig ved at tro, at sundhedsminister Rubow, hvis politiske indstilling, ligesom statsminister Madsen-Mygdals, går ud på fjernelse af personlig tvang, ønsker en *ensidig* behandling af spørgsmålet om vaccinationstvang. Der behøves sikkert kun en *energisk* henstilling fra foreningens side for at få denne mangel i udvalgets sammensætning afhjulpet. Skulde ministeren imod forventning afslå dette krav, så må man uopholdelig gå til rigsdagen med klage herover.

Meget à propos bringer forøvrigt *Ugeskrift for læger* for 6. Sept. en skarp kritik af vore vaccinationsautoriteter af dr. med Harsløf. Denne ansete læge skriver bl. a.: „er der nogensinde ført bevis, tvingende videnskabeligt bevis for, at koppevaccination beskytter mod kopper? Er der gjort direkte forsøg i denne retning; har man forsøgt at smitte en frisk, positivt vaccineret person med kopper, uden at han smittedes? Hvor og når er sådanne forsøg gjort og hvor mange gange? Har man ved forsøg vist, hvorlænge den eventuelle immunitet holder sig o. s. v.? Disse spørgsmål vil man blive nødt til at besvare foruden adskillige andre (vaccinationens uskadelighed etc.); og uden ganske nøje svar vil sagen ikke falde i ro." Dr. Harsløf ser også sagens politiske side her, hvor det drejer sig „om hvert eneste menneskes intime ret, nemlig rådigheden over sin person, inden og før denne rummer blot skyggen af fare for andre," og han lyser efter „tvingende grunde, som kan begrunde den obligatoriske vaccination."

Altså, situationen er ingenlunde ugunstig; men den indeholder på den anden side sådanne momenter, at *de, der har påtaget sig ansvaret for at lede kampen imod vaccinationstvangen, må føle sig særlig forpligtet til at smede ekstra kraftig netop nu, da jernet er varmt.*

Hans Lützhöft.

En henvendelse til regeringen.

Den på mødet i K. F. U. K. den 9. August vedtagne resolution blev overrakt statsminister Madsen-Mygdal med nedenstående af hr. Hans Lützhöft udarbejdede følgeskrivelse:

Til den kgl. danske regering!

Mistillid til vaccinationens heldbringende betydning i forbindelse med frygt for den med vaccinationen følgende risiko for påførelse af andre farlige sygdomme breder sig i Danmark som i andre lande.

Denne mistillid og denne frygt beror dels på en række sørgelige erfaringer og dels på videnskabens hele holdning overfor vaccinationsspørgsmålet.

Endogså vaccinationens *tilhængere* blandt videnskabsmændene antager nemlig, at den ved vaccinationen formentlig opnaaede immunitet overfor koppesmitte kun bevares for en kort årrække, og det indrømmes almindeligt, at et tvingende videnskabeligt bevis for immunitetens effektivitet selv indenfor denne korte periode ikke kan føres. I heldigste tilfælde kan der altså i det højeste være tale om, at en brøkdel af befolkningen til enhver tid nyder en endda tvivlsom beskyttelse imod koppesmitte. På den anden side bestrider et stortantal, endog særlig kompetente, videnskabsmænd vaccinationens evne til over

novedet at beskytte imod koppesmitte og hævder desuden, at den meget let kan have farlige følger for det vaccinerede individ.

Under disse omstændigheder synes bibeholdelsen af tvangsvaccinationen, således som den danske lovgivning foreskriver den, at måtte blive uholdbar. At tvinge forældre, der føler sig overbevist om, at de bør undlade at lade deres børn vaccinere, til dog at gøre dette, er ensbetydende med at krænke deres ædleste følelser, og når staten herved ikke engang opnår at yde folket som helhed en almindelig anerkendt gavn, men kun en højst tvivlsom og ialtfald en helt ubetydelig gavn i forbindelse med en utvivlsom risiko, så synes det os, at den betalte pris, altså den nævnte krænkelse af ærlig overbeviste medborgere, er altfor høj og kun lidet stemmende med *den agtelse for personlighedens ret og frihed, der ellers anses for at være ubrydelig grundsætning i dansk politik.*

For nu at give offentligheden lejlighed til at deltage i drøftelsen af vaccinationstvangen, der i kraft af bestemte begivenheder netop for tiden er blevet et aktuelt spørgsmål også i Danmark, har landsforeningen mod tvangsvaccination påbegyndt afholdelsen af en række offentlige møder. Allerede det første af disse, der afholdtes i K. F. U. K.s bygning i St. Kannikestræde 19, København, den 9. August iår og havde samlet så mange deltagere, som det store lokale kunde rumme, viste, i hvor høj grad mistilliden til vaccinationstvangen har bredt sig; thi hele den store forsamling var enig i de betragtninger, som vi ovenfor har gjort gældende.

Forsamlingen vedtog efter at have hørt et sagligt, videnskabelig begrundet foredrag om vaccinationen af læge, frk. Regine Grønberg-Petersen enstemmigt den af medundertegnede redaktør, cand. teol. Hans Lützhöft foreslåede resolution, som vi herved har den ære i forsamlingens navn at overrække den højtærede regering.

Resolutionen er sålydende:

„Forsamlingen opfordrer regeringen til at tage vaccinationstvangsspørgsmålet, navnlig tvangsvaccinationens videnskabelige, sundhedsmæssige og sociale forsvarlighed op til hurtig og grundig undersøgelse".

Udflugten til Hundested.

Lynghøj ligger storslået smukt med udsigt over hav og lyng og let adgang til bad. Vi var mange glade besøgende, der i fuldt mål nød naturen og fru *Jensens* rundelige gæstfrihed. Især glemmer vi ikke let den fortrinlige råkost. Ingeniør Andersen holdt et udmærket råkostforedrag i haven, et foredrag, der burde gentages i Vegetarisk forening.

Vel mødt deroppe en anden gang! *O. E.*

Død efter chiropraktik-behandling.

I Politiken læses følgende: Ved retten i Ålborg er der rejst sigtelse mod indehaveren af den derværende chiropraktik-klinik, „doktor" Gade og mod læge Chr. Jensen-Faurby, der fører en slags tilsyn med samtlige chiropraktik-kliniker her i landet.

Sigtelsen gaar ud på, at de har gjort sig skyldige i kvaksalveri, og anledningen til, at sagen er rejst, er, at to mennesker, der havde ladet sig behandle af „doktor" Gade, er afgået ved døden.

— — —

Chiropraktikere, der af ukyndighed eller ligegyldighed behandler patienterne således, at de dør, kan selvfølgelig ikke gøre krav på at slippe for følgerne af den slette behandling; de må tage deres straf. Noget helt andet er, at der bør være lige kår for en chiropraktiker som for en universitetsuddannet læge. Ifølge dansk lov kan en læge kun drages til ansvar, når han som følge af særlig dårlig behandling bliver skyld i en patients død; men hvor ofte ser vi sundhedsstyrelsen skride ind, når det er en af deres egne, der har vist uduelighed? Var det ikke en opgave for sundhedsministeren at sørge for, at der blev lige ret for „kvaksalverne", hvadenten det er den kloge kone fra Vindblæs eller sygekasselægen med universitetsuddannelse, som kurerer patienterne ihjel.

Lægemonopolet er næst jordmonopolet den forret, der hævdes strengest; den bør hurtigst muligt afløses af fri næring, så det ikke skal være et godt betalt privilegium at have fået en eksamen ved universitetet. Lægegerningen bør ikke være afhængig af en eksamen; det bør være en gerning, der følger af et kald, en gerning, som ikke er forbeholdt en klasse mennesker, der i ikke få tilfælde mangler de moralske forudsætninger for at kunne være helbredere. Der findes ustuderede folk, der i højere grad er læger end mangen en med universitetsuddannelse, og der findes mange kvaksalvere med lægeeksamen; lad dem, der har evnerne og føler kaldet, blive læger — enten de så har hentet deres lærdom på Frue plads, eller har erhvervet den ved at granske i naturens bog.

W. D.

Spredt og samlet.

Videnskabens krydderi. Den moderne husmoder har en god ven i videnskabsmanden, hvis forskninger i mange tilfælde har lettet hende arbejdet i køkkenet. Det sidste, videnskabsmanden har hittet ud af, er en metode, hvorved kødet kan krydres, før dyret bliver slagtet. Ved hjælp af en naal indpodes der før slagtningen i dyrets blod visse stoffer, som fordeler sig i dyrets forskellige dele.

Der kan dog diskuteres om denne opfindelses praktiske nytteværdi, idet der ikke kan anvendes almindelige krydderistoffer til indsprøjtningen, og man kan derfor med rette mene, at det endnu er det mest praktiske for husmoderen selv at krydre sine spiser. (Fyns Venstreblad.)

Fyns Venstreblads dybsindige bemærkninger gør et næsten komisk indtryk. Det vilde naturligvis havde været bedre, om man kunde indsprøjte peber i koen, så man ikke behøvede at drysse det på bøffen, eller hvad mener man om sur sennep i fedesvinene! Lad os håbe, at bladet trods alt har en smule humoristisk sans; det må man ikke mangle i agurketiden.

Det var ikke svinedifteritis. Som det vil huskes blev en snes mennesker efter et selskab i Nykøbing S. syge af forgiftning. Man troede, det var svinedifteritis. Bacillen skulde være overført fra flødeskummet på en citronfromage. Da man aldrig før har konstateret svinedifteritis hos mennesker, har seruminstitutet foretaget en indgående undersøgelse.

Ved henvendelse til dr. *Boylén*, seruminstitutet, erfarer Deres korrespondent, at det *kun* var en ondartet kødforgiftning, der var tale om. (D. N.)

Så kan man atter trække vejret lettere i Nykøbing S. Når seruminstitutet konstaterer, at det *kun er en ondartet kødforgiftning*, er sagen ikke så betænkelig. Man kan atter kile på citronfromage med flødeskum.

Rusland. Meget kendt er den vegetariske bevægelse i Tolstojs fædreland ikke, og dog er der en betydelig skare — hørende til mange forskellige hold — som slutter sig til vegetarismen. Der er vegetarforeninger både i Moskva og Leningrad, stiftet henholdsvis 1909 og 1901. Foreningen i Moskva udfolder en stor virksomhed, har over 500 medlemmer og holder møder næsten daglig og foranstalter om Søndagen udflugter, museumsbesøg etc. Møderne er godt besøgt (indtil 200(!) deltagere). Også børnene får deres part ved særlige børnefester. Alene i Februar måned har der været afholdt 18 møder med fremragende foredragsholdere med meget forskellige emner, de fleste i tilknytning til Leo Tolstoj. Særlig i anledning af Tostojs 100-års jubilæum er foreningen virksom. I Leningrad har der også været udfoldet en ikke ringe virksomhed, som dog er bleven hemmet af de nye magthavere, som dømte vegetarismens grundlag som falsk udfra materialistisk standpunkt. Foreningen har derfor måttet forandre sine statutter, således at den eksisterer som en videnskabelig-hygiejnisk institution og danner forsåvidt en modsætning til Moskva-foreningen, som i fremragende grad lægger vægt på vegetarismen i etisk belysning.

Udenfor disse 2 storbyer er bevægelsen vel i udvikling, men ikke af større betydning; det kan dog tilføjes, at adskillige religiøse samfund er tilhængere af kødløs kost. *F. J.*

En ung dannet pige,

som interesserer sig for vegetarisk husholdning, kan få plads til 1. Oktober i en velordnet, mindre villa nær Københavh. Billet mrkt. „1. Oktober" til redaktør Wilh. Date, Kronprinsensgade nr. 1, København K.

Om Gud vil:

søger en ældre karl, som i vegetarismen ser en samfundsopgave, plads til 1. November ved gartneri, havebrug eller kreaturløst landbrug. Billet mrkt. „H.-H." indl. på bladets kontor.

Chiropractisk Nervebehandling

fjerner Aarsagen til en Mængde Sygdomme.

Chiropractiske Kliniker findes i følgende Byer:

København K.
Vendersgade 31 — Tlf. Byen 7803

Aalborg
Nytorv 12 — Telefon 4673

Aarhus
Sønderg. 1 b — Tlf. 3256

Esbjerg
Kongensgd. 53

Frederikshavn
Gl. Torv 5 — Tlf. 745

Hjørring
Østergade 4 B — Telefon 445

Odense
Nørregade 63 — Telefon 2382

Randers
Raadhustorv 2 — Tlf. 1874

Skive
Torvegade 7, Stuen

Slagelse
St. Mikkelsgade 20

Svendborg
Skattergade 56 — Tlf. 744

Viborg
Vendersgade 3 — Tlf. 146

Vegetarisk Restaurant,
Frederiksberggade 27, 1. Sal.
Telefon Central 7827.
Morgenservering, Frokost, Middag, Aftenservering.
Smørrebrød og Frokostpakker.
Bedste, billigste og sundeste Ernæringskilde.
Vegetariske Husholdningskursus.
Sundheds- og religiøs Litteratur.

„Sana" Specialitet: **Sundhedsfødevarer.**
Instant Postum-Kaffe.
Smallegade 15. Kbh. F.
Telefon Goth. 4290.
Medlemmer Rabat.

Skodsborg Badesanatorium
(Ikke Tuberkulose).
Største Helaars Kursted i Norden.
De bedste fysisk-diætetiske Kurmidler anvendes med godt Resultat.
Forlang ill. Prospekt.

Raastrup Kursted
(ved Christiansminde, Svendborg)
Vegetarisk Kost. Fysikalsk Behandling og Massage. Patienterne tilses af Dr. Backer. Priserne er fra Kr. 4,50 til Kr. 7,00 pr. Dag.
Anna Ullerup.
Telef. Svendborg 755.

A/S Sanafer
St. Kongensgade 36-38
København K.
Telefoner: 10962 — 9658
Sundhedsfødevarer
Sundheds-Kaffe og -The
Diætetiske Præparater
Alkoholfrie Vine
Hygiejnisk Underbeklædning
Medlemmer Rabat.

SKINDERGADE 28, KBHVN.
MEDLEMMER RABAT — ÅBEN HELE UGEN
SANA
SUNDHEDSFØDEVARER
TELEFON 5650
∴ INGEN FILIALER ∴

Frydenstrand Sanatorium.
pr. Frederikshavn. Prospekt gratis.

Vegetarisk kost
fås sundest, billigst og bedst hos fru *M. Klintø,* Langøgade 17³, Kbhn. Str.

Undervisning
i
Talestemmens rette Brug
efter Prof. Engels Metode.
Stammen og Talefejl rettes.
Elisabeth Arboe,
Telf. Nora 222 x. diplom: Talelærerinde.
mellem 11—1 Dosseringen 63 A, St.

FYSISK KURANSTALT
Lysbadeanstalten med Fysisk-diætetisk Klinik ved Overlæge Carl Ottosen:
St. Kongensg. 36-38. Kbhv. K.
Telf. 9656.
Forlang Prospekt.

Annoncepris: 30 øre pr. 1-spaltet petitlinje eller 36 kr. pr. side.
Rabat: 15 pct. for 3 gange, 25 pct. for 6 gange, 33⅓ pct. for 12 gange.
Abonnementspris: 4 kr. årlig. Kan bestilles på alle postkontorer og hos landpostbudene samt hos redaktionen.

Emil Kristensens bogtrykkeri, Sankt Pederstræde 27. Kbhvn.